

uzyskania nie tylko wysokich, ale i konkurencyjnych plonów jęczmienia jarego o wysokiej jakości.

Literatura

1. Żur, I., Dubas, E., Malaga, S., Janowiak, F., Janeczko, A., Rapacz, M., Hura, T., Waligórski, P., Ostrowska, A., & Wójcik-Jagła, M. (2019). Identyfikacja czynników determinujących odporność jęczmienia ozimego (*Hordeum vulgare* L.) na suszę i mróz. *Biuletyn Instytutu Hodowli I Aklimatyzacji Roślin*, (286), 113-116. <https://doi.org/10.37317/biul-2019-0025>

2. <http://www.coboru.pl>

3. Wyniki porejestrowych doświadczeń odmianowych zbóż, rzepaku, kukurydzy, ziemniaków oraz roślin bobowatych grubonasiennych i soi. Krzyżewo, styczeń 2022. S. 31–37.

Przewodnik po polu doświadczalnym. 2022. Poświętne, 11-13 czerwca 2022 roku. S. 26-27.

УДК 634.717

РЕГЕНЕРАЦІЙНА ЗДАТНІСТЬ ЖИВЦІВ ОЖИНИ

Шубенко Л.А., канд. с.-г. наук, доцент

Кубрак С.М., канд. с.-г. наук, доцент

shubenko.l@ukr.net

Білоцерківський національний аграрний університет

Вступ. Ожина садова належить до культур, які легко розмножуються вегетативним способом. Класичні методи вегетативного розмноження ожини такі як: розмноження кореневими паростками, дугоподібними відводками, поділом куща (партикуляція), верхівками звислих пагонів (пульбування) мають певні обмеження у використанні. Так, розмноження поділом куща або відводками вимагає спеціалізованих маточників, а отже значних площ, на яких складно контролювати бур'яни та укривати на зимовий період. Розмножувати ожину верхівкою зручно для сланких сортів (наприклад Коламбія, Карака Блек, Техас). Прямостоячі сорти (Полар, Рубен, Кіова) укорінити верхівкою досить важко, оскільки під час пригинання пагін часто ламається [1].

Зважаючи на те, що до укорінення придатні лише однорічні пагони, які визрівають на кінець вегетації, тривалості вегетаційного періоду для вирощування таких саджанців не вистачає. Рослини ожини в умовах Правобережного Лісостепу України часто підмерзають у зимовий період. Найбільше пошкоджуються саме не визрілі верхівки пагонів.

За класичною технологією розмноження, верхівки пагонів пригинають до ґрунту і прикопують. Восени укорінені верхівки відділяють від маточних рослин і пересаджують на постійне місце. Такий спосіб є придатним для укорінення з весни, оскільки молоді саджанці не встигають визрівати і пересаджені під зиму часто підмерзають і гинуть [2,3].

Мета досліджень полягала в оцінці регенераційної здатності живців із різних частин стебла ожини та удосконаленні технології кореневласного розмноження.

Методика досліджень. Вивчали вплив строку живцювання, метамерності живцевого матеріалу на ризогенезну здатність живців досліджуваних сортів. Вихідним матеріалом для живцювання були 2-3 річні рослини сортів Смутстем, Блек Сатін, Рубен, Тріпл краун, Торнфрі.

Для досліджень по закінченню вегетації відбирали здерев'янілі живці із базальної, медіальної та апікальної частин однорічного пагону. На підготовлену ділянку розсадника у жовтні місяці висаджували живці нижньою частиною догори. Із настанням низьких температур розсадник укривали.

Результати досліджень. Природно-кліматичні умови Правобережного Лісостепу України сприяють культивуванню досліджуваних сортів ожини садової, які характеризуються високою вегетативною продуктивністю. За період вегетації рослини повністю встигають пройти і закінчити усі властиві їм фази розвитку та підготуватися до переходу в стан спокою.

Коренева система здатна функціонувати при температурі ґрунту плюс 2 °С, тобто під час зимового періоду рослини знаходяться у відносному спокої. Ріст і розвиток кореневих волосків сповільнюється, але не припиняється. За настання позитивних температур весняного періоду ріст і розвиток кореневої системи та розвиток бруньок вище рівня ґрунту активізується [3,4].

За період осінніх сприятливих температур – від початку жовтня (посадка живців) до замерзання поверхні ґрунту (грудень) у висаджених живців відбувся процес етіоляції та розпочався ризогенез. Так, у сортів Рубен, Смутстем на 80 % живців, відібраних із верхівкових пагонів, відмічено утворення ниткоподібних корінців. У сорту Тріпл краун утворення зачаткових корінців відмічено у 56 % живців, у сортів Блек Сатін, Торнфрі – 60 %.

Живці, відібрані із медіальної та базальної частини однорічного пагону, мали значно нижчий відсоток укорінення в осінній період – 11-35 %.

Навесні, під час висадки саджанців ожини для промислового вирощування, який настає в першій декаді травня, укорінені живці досягають стану повністю сформованого саджанця. В досліджуваних живців вимірювали загальну довжину кореневої системи та кількість корінців. Живці із апікальної частини пагону у сортів Рубен і Смутстем утворили по 6-8 корінців загальною довжиною 60-85 см. У сорту Тріпл краун утворилось 3-4 корінці загальною довжиною 22-30 см, у сортів Блек Сатін і Торнфрі – 5-6 корінців довжиною 38-60 см.

У рослин, для вкорінення яких відбирали медіальну і базальну частину пагону, кількість корінців на початок травня становила у сортів Рубен і Смутстем – 4-5 шт., загальна довжина новоутвореної кореневої системи досягала 40 см, у сорту Тріпл краун – відповідно 2-3 шт. і 27 см, у сортів Блек Сатін і Торнфрі – 4-5 шт. загальною довжиною до 40 см.

Надземна частина саджанців ожини у всіх досліджуваних сортів сягала висоти 8-12 см і мала 3-4 добре розвинених листки.

Висновки. У результаті досліджень встановлено, що застосовуючи осінньо-зимове укорінення живців ожини, за умови укриття ділянки, відбувається укорінення здерев'янілих живців. На час висаджування на постійне місце вирощування саджанці утворюють цілком розвинену кореневу систему та надземну частину. Перевагою даного методу є скорочення терміну вирощування саджанців ожини, використовуючи непродуктивний зимовий період для укорінення. Такі саджанці не потрібно адаптувати до ґрунтово-кліматичних умов зони вирощування.

Література

1. Sitarek M., Wójcik-Seliga J. Valuable blackberry cultivars tested in Rubus collection at the Research Institute of Horticulture in Skierniewice, Poland. III International Symposium on Horticulture in Europe: Programme and Book of Abstracts: T.3-P.24. Poster (17–21 Oct., 2016, Chania, Greece).
2. Шеренговий П.З. Сучасні технології вирощування ожини та малиноожинових гібридів. Київ. 2013. 132 с.
3. Шубенко Л.А. Метод укорінення ожини під час зимового спокою / Міжнародна наук.-практ. конф. «Аграрна освіта та наука: досягнення та перспективи розвитку». БНАУ.2020. С. 89-91.
4. Шубенко Л.А., Шох С.С. Куманська Ю.О. Оцінювання сортів ожини придатних для вирощування в умовах правобережного Лісостепу України. Збірник наукових праць БНАУ «Агробіологія». 2020. 1 випуск. С. 206. doi: 10.33245/2310-9270-2020-157-1-201-206

УДК 632.934:634.25 (477.7)

МЕТОД ЗАХИСТУ ПЕРСИКА ВІД ШКІДНИКІВ ЗА ВИКОРИСТАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ

^{1,2}Юдицька І.В., м.н.с.

i.uditskaia@ukr.net

²Нежнова Н.Г., ст. викладач

nina.niezhnova@tsa.tu.edu.ua

¹Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН, м. Мелітополь

²Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь

Вступ. Шкідники плодових культур, в тому числі і персика, щорічно знищують вагому частину врожаю, значно послаблюють дерева, що скорочує період експлуатації насаджень. Тому стійкий розвиток садівництва неможливий без захисту рослин від шкідливих організмів [1].